

КАРАЛДЫ:

педагогикалык кенештин

№ _____

« _____ » _____ 2022-ж

БЕКИТЕМИН:

М.Мамбетов атындагы

жалпы орто билим берүү

мектебинин директору

_____ Кабаева Т.Т

Окуучулардын билим жетишкендиктерин баалоо тутуму жөнүндө Жобо

1. Жалпы жоболор

- 1.1. Мектептеги окуучулардын билим жетишкендиктерин баалоо тутуму жөнүндө ушул Жобо окуучулардын билим жетишкендиктерин мектептик баалоо тутумунун түзүмүн аныктайт, билим берүү уюмунун аймагында баалоо ишин уюштурууга жана технологиясына бирдиктүү талаптарды белгилейт, эрежелерди түшүндүрөт.
- 1.2. Мектеп окуучуларынын билим жетишкендиктерин баалоо тутуму жөнүндө ушул Жобо Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик билим берүү стандарттары, мектептик базалык билим берүү программаларынын негизинде түзүлдү .
- 1.3. Окуучулардын билим жетишкендиктерин баалоо тутуму жөнүндө ушул Жобо мектептин ченемдик актысы болуп саналат жана билим берүү уюмунун Педагогикалык Кеңеши тарабынан каралып кабыл алынат, ага билим берүү иш-чараларынын бардык катышуучулары өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүгө укуктуу жана милдеттүү болуп саналат .

1.4. Мектеп окуучуларынын билим жетишкендиктерин баалоо тутумунун максаттары:

- окуучулардын билим жетишкендиктерине таасир этүүчү факторлорду аныктоону жана өзгөрүүлөрдү өз убагында аныктоону камсыз кылган билим берүүнүн абалын баалоо жана көзөмөлдөө боюнча бирдиктүү тутумду түзүү;
- окуучулардын билим жетишкендиктеринин абалы, анын өзгөрүү тенденциялары жана анын деңгээлине таасир этүүчү себептер жөнүндө объективдүү маалымат алуу;
- билим берүүгө байланыштуу чечимдерди кабыл алууда билим берүү кызматтарына кызыкдар тараптардын маалымдуулук деңгээлин жогорулатуу;
- жалпы билим берүү мекемесинин администрациясы тарабынан негиздүү башкаруу чечимдерин кабыл алуу.

1.5. Мектеп окуучуларынын билим жетишкендиктерин баалоо тутумунун милдеттери:

- Окуучулардын билим жетишкендиктерин баалоонун бирдиктүү критерийлерин түзүү;
- Окуучулардын билим берүү жетишкендиктерине мониторинг жүргүзүүнүн жана баалоонун объективдүүлүгүн жогорулатуу;

- Мектептеги билим берүүнүн абалы жөнүндө ар тараптуу жана ишенимдүү маалымат алуу;
- окуучулардын билим жетишкендиктерине системалуу жана салыштырмалуу талдоо жүргүзүү жана билим берүү процессине керектүү түзөтүүлөрдү киргизүү;
- билим берүү процессинин бардык катышуучуларынын өзүн-өзү баалоосу үчүн шарттарды камсыз кылуу;
- билим берүү тутумундагы кызматкерлердин квалификациясын жогорулатууга көмөк көрсөтүү.

1.6. Окуучулардын билим жетишкендиктерин баалоо тутумун куруу принциптери:

- маалыматтын объективдүүлүгү, ишенимдүүлүгү, толуктугу жана ырааттуулугу;
- окуучулардын билиминин жетишкендиктеринин реалдуу талаптары, ченемдери жана көрсөткүчтөрү, алардын социалдык жана жеке мааниси;
- баалоо жол-жоболорунун ачык-айкындуулугу;
- күтүлүп жаткан натыйжаларды божомолдоого мүмкүндүк берүүчү алынган маалыматтардын болжолдуулугу;
- баалоо жол-жоболорун жүргүзүүдө моралдык-этикалык талаптарды сактоо.

1.7. Жалпы билим берүү мекемесиндеги баалоо тутуму окуучуларды аттестациялоону камтыйт, билим берүү программасын башталгыч, негизги жана орто жалпы билим берүүдө окуучулар тарабынан өздөштүрүүнүн натыйжаларын баалоо технологиясы, мониторингдин түрлөрү жана формаларына комплекстүү мамиле кылуу ошондой эле окуучуларынын жеке жыйынтыктарын баалоо максатында иштелип чыккан.

1.8. Биринчи класстын окуучуларынын программаны өздөштүрүүсүнүн ийгилиги окуу жылынын аягында сапаттуу баалоо менен мүнөздөлөт. 2-класстан 11-класска чейинки окуучулардын билим берүү программаларын өздөштүрүп чыгуунун ийгилиги беш баллдык баалоо шкаласы менен аныкталат:

- «5» (эң жакшы);
- «4» (жакшы);
- «3» (канааттандырарлык);
- «2» (канааттандырарлык эмес).

1.9. Мамлекеттик стандартка ылайык беш баллдык шкала ийгиликтин 3 деңгээлине туура келет (негизги, программалык камсыздоо жана максимум). Белгини беш баллдык шкалага которуу схема боюнча жүргүзүлөт:

Программаны өздөштүрүү пайызы	Көрсөткүч деңгээли	5 баллдык баалоо
95-100%	Максималдуу	“5”
66-94%	Программалык	“4”
50-65%	Базалык	“3”
0-50%	Төмөн	“2”

1.10. Окуучулардын билим берүү программасын өздөштүрүүсүн 2-9-класстын окуучуларын чейрек сайын, ал эми 10-11-класстын окуучуларын жарым жылдыкта баалоо менен коштолот. 2-8 жана 10-класстын окуучуларын кийинки

класска которуунун негизи ушул окуу жылы аралыгындагы аттестациянын жыйынтыктары менен жүргүзүлөт.

- 1.11. 9 жана 11-класстардын жыйынтыктоочу аттестациясы, тиешелүүлүгүнө жараша “Кыргыз Республикасынын билим берүү жөнүндө” мыйзамына ылайык жүргүзүлөт.
- 1.12. 2-класстан 11-класска чейинки аралык аттестация “Кыргыз Республикасынын билим берүү жөнүндө” Мыйзамына ылайык текшерүү иштери, жат жазуу, диктанттар, диагностикалык иш, тестирилөө, долбоорлорду коргоо же изилдөө иштери түрүндө жүргүзүлөт.
- 1.13. Окуучу бир же бир нече предметтен ич аралык аттестациядан канааттандырарлык эмес натыйжаларга ээ болгон учурда б.а. аралык аттестациядан өтпөй калуу учурунда ал окуучулар академиялык карызы бар деп таанылат. Мектеп администрациясы белгилеген мөөнөткө ал академиялык карызды окуучу өз убагында жоюусу милдеттүү болуп саналат. Окуучунун ата-энесине (мыйзамдуу өкүлдөр) убагында класс жетекчиси билдирип, ал эми ата-эне баласына билим алуусунда көзөмөлдү камсыз кылып, программаны өздөштүрүүсүнө шарт түзүүсү зарыл.
- 1.14. Мектептеги аралык жана акыркы ички контролдук иштер предметтик мугалимдер жана мектеп администрациясы тарабынан жүргүзүлөт. Контролдук иштердин жыштыгы жана формалары ар бир сабактын программасына ылайык мугалим тарабынан аныкталат. Административдик контролдук иштердин жыштыгы жана формалары жалпы билим берүү мекемесинин окуу жылы ичиндеги ички көзөмөлүнүн негизинде аныкталат.
- 1.15. Баалоо тутумунда контролдун төмөнкүдөй негизги түрлөрү аныкталган:
  - окуу жылынын башында жүргүзүлүүчү баштапкы (старттык) контролдук иштер. Ал диагностикалык мүнөздү камтыйт. Баштапкы көзөмөлдүн максаты: окуучулардын баштапкы деңгээлин аныктоо;
  - окуу жылы ичиндеги аралык, тематикалык контроль билим берүү иш-аракетин жүзөгө ашыргандан кийин чыныгы натыйжаларды салыштыруу максатында жүргүзүлөт;
  - акыркы контроль билим берүүнүн натыйжаларын ар тараптуу текшерүүнү камтыйт (анын ичинде окуу чейрегинин (жарым жылдыктын) жана окуу жылынын аягында).
- 1.16. Баалоо тутумундагы артыкчылыктар контролдун формалары болуп саналат - билимди жана көндүмдөрдү, метапредметтик диагностикалык иштерди, окуучулардын инсандык өнүгүүсүнүн натыйжаларын диагностикалоо жана Портфолио үчүн натыйжалуу тапшырмалар (тапшырмалар). мектеп окуучуларынын окуу жана класстан тышкаркы натыйжалары.
- 1.17. Көзөмөлдүн формалары, каражаттары жана методдору балдарга педагогикалык колдоо көрсөтүү үчүн предметтик, метасубъективдик жана жеке окутуунун натыйжаларын камтыган билим берүү натыйжаларына ар тараптуу баа берүү үчүн иштелип чыккан.
- 1.18. Жеке, мета-предметтик жана предметтик натыйжаларды белгилөө каражаттары класс журналдары, электрондук күндөлүктөр, портфолиоолор болуп саналат.

2. Иш кагаздарды жүргүзүү

- 2.1. Мектеп ичиндеги билим берүү жетишкендиктерине мониторинг жүргүзүү ар бир предметтик мугалим тарабынан жүргүзүлөт жана класстык журналдарда жана окуучулардын күндөлүктөрүндө кагаз жана электрондук маалымат каражаттарына жазылат.
- 2.2. Окуучуларды аралык аттестациялоонун натыйжалары өзүнчө графада, ал баалар класстык жана электрондук журналдарда предметтер бөлүмдөрүндө чагылдырылат. Жылдык белгилер 25-майга чейин учурдагы окуу жылындагы аралык аттестациянын натыйжаларын эске алуу менен белгиленет.
- 2.3. Окуучулардын ата-энелерине (мыйзамдуу өкүлдөрүнө) жыйынтык баалары тууралуу өз убагында маалымат берилиши керек же аттестациялоо учурунда окуучу алган канааттандыруу эмес баалар жөнүндө жазуу жүзүндө билдирүү берилиши керек.
- 2.4. Аралык аттестацияны өткөрүүдө окуучулардын жазуу жүзүндөгү иштери бир жыл бою билим берүү уюмунун иш кагаздарында сакталат.
- 2.5. Окуучулардын чейрек же жарым жылдык баасы, эреже боюнча, контролдук, лабораториялык, практикалык жана өз алдынча иштөөнүн, оозеки жооптордун бааларынын суммасынын контролдук мүнөзгө ээ болгон арифметикалык орточосунан (математиканын мыйзамдарына ылайык тегеректелген) ашпашы керек. Эгерде окуучуда предмет боюнча кеминде 3 балл болсо, анда чейрек же жарым жылдык баа мугалим тарабынан коюлат. Эгерде окуучунун бирдей сандагы бирдей чейрек белгилери бар болсо, анда акыркы чейрек баасына артыкчылык берилет.
- 2.6. Чейрек (жарым жылдык), жылдык белгилер каникул башталаардан үч күн мурун белгиленет. Класстын жетекчилери аттестациянын жыйынтыктары жана мектептин педагогикалык кеңешинин окуучуну которуу жөнүндө чечими жөнүндө окуучуларга жана алардын ата-энелерине, ал эми окуу жылы канааттандыруу эмес болгон учурда, окуучунун ата-энесинин колу менен жазуу жүзүндө датасын көрсөтүү менен билдирүүгө милдеттүү.

3. Мугалимдин документтери

- 3.1. Мугалим ар бир сабак боюнча өзүнүн окутуучулук ишин пландаштыруунун негизи болгон календардык-тематикалык пландаштырууну түзөт.
- 3.2. Класстык (жана электрондук) журнал мугалимдин негизги документи болуп саналат жана иш программасына жана тематикалык пландаштырууга ылайык күн сайын толтурулат.
- 3.3. Окуу предметтери боюнча көзөмөлдөө жана баалоо иштеринин бардык түрлөрү мугалим тарабынан төмөндөгүдөй бааланат: биринчиден, бардык сунушталган тапшырмалардын аткарылышы бааланат, окуучулардын бардык тапшырмалар боюнча иш үчүн берилген упайлардын максималдуу саны топтогон упайларынын суммасы аныкталат жана пайызга которулат.
- 3.4. Окуучуну кийинки класска которууда же башка мектепке которууда класс жетекчиси сабактарды өздөштүрүүнүн сапатына дал келген окуучунун өздүк делосуна белгилерди коет.

4. Окуучулар үчүн документтер

- 4.1. Жумушчу дептерлер окуу иштерин жүргүзүү, класстык иштерди баалоо үчүн көрсөтүү, үй тапшырмасын аткаруу үчүн колдонулат. Мектептин мугалими ушул дептердеги ишти такай текшерип турат.

- 4.2. Окуучунун портфолиосу - бул окуучунун жеке жетишкендиктерин эсепке алуу, топтоо жана баалоо. Окуучу "Портфолиону" толуктап, анын материалдарын баалайт.
- 4.3. Окуучу мектептин күндөлүгүн үй тапшырмасын жана учурдагы маалыматты жазуу, ар бир предметтерден алган бааларын койдуруу үчүн колдонушу керек.
5. Билим берүү ишинин субъекттеринин укуктары жана милдеттери

5.1. Окуучулардын укуктары.

Окуучулар төмөнкүлөргө укуктуу:

- жетишкендиктерин жана кыйынчылыктарын өз алдынча баалоого;
- натыйжалуу баалоо критерийлерин иштеп чыгуу иштерине катышууга;
- текшерүү иштеринде тесттерде татаалдыгына жараша тапшырмалардын санын өз алдынча тандоого;
- мектеп турмушунун бардык чөйрөлөрүндө алардын чыгармачылыгына жана демилгесине баа берүүгө;
- өз ишмердүүлүгүнүн натыйжаларын "портфолио" түрүндө көрсөтүүгө жана аларды эл алдында коргоого;
- катасын жоюу үчүн белгилүү убакыт алууга.

5.2. Окуучулардын милдеттери:

- билим берүү ишинде баалоочу көзкарандысыздыкты көрсөтүү;
- башталгыч, негизги жана орто билим боюнча кабыл алынган баалоо ыкмаларына ылайык билим берүүнүн программаларын өздөштүрүү;
- Мамлекеттик Стандартка ылайык предметтер боюнча милдеттүү минимумду өздөштүрүү.

5.3. Мугалимдин укуктары:

- Окуучулардын ишин өз алдынча баалоого;
- Окуучулардын өз мүмкүнчүлүктөрүнө жана жетишкендиктерине карата гана баалоого;
- бир ишти баалоо критерийлери биргелешип иштелип чыккандан кийин гана окуучулардын ишмердүүлүгүн баалоо.

5.4. Мугалимдин милдеттери:

- коопсуздук эрежелерин сактоого;
- окуучуларга өзүн өзү башкара билүү жана өзүн-өзү сыйлоо сезимин калыптандыруу боюнча иш жүргүзө билүүгө;
- билимдин чеберчилигин гана эмес, сапатты баалоо ыкмаларын колдонуу менен мектептин жашоосунун бардык чөйрөсүндөгү чыгармачыл жана демилгелүүлүктү баалоо;
- окуучулардын класстагы жетишкендиктерин класстык журналда жана электрондук журналды толтурууда эсепке алуу;
- алты айдагы жана окуу жылындагы балдарынын жетишкендиктерин жана ийгиликтерин ата-энелердин назарына жеткирүү.

5.5. Ата-энелердин укуктары:

- ушул мектептеги баалоонун принциптери жана методдору жөнүндө билүүгө;
- баласынын ийгиликтери жана жетишкендиктери жөнүндө ишенимдүү маалымат алууга;

- баласындагы көйгөйлөр, кыйынчылыктар жана аларды жеңүү жолдору жөнүндө мугалим менен жекече консультацияларды алууга.

5.6. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- ушул Жобонун негизги пункттарын билүү;
- ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) үйдө туш болгон баланын мүмкүн болгон кыйынчылыктары жана көйгөйлөрү жөнүндө мугалимдерге маалымдоо;
- ата-энелер чогулушуна катышып, балдарына билим берүү үчүн түшүндүрүү иштерин жүргүзүшөт.

6. Тараптардын милдеттери:

6.1. Мектептин администрациясы билим берүү уюмунун окуучуларынын жетишкендиктерин баалоо тутуму жөнүндө ушул Жобонун негизинде билим берүү ишинин субъекттеринин ишин контролдоо жана баалоо ишин башкарат.

6.2. Окуучуларды аралык аттестациялоого даярдануу учурунда мектеп администрациясы:

- Педагогикалык кеңеште окуучуларды ич аралык аттестациялоонун тартиби жана формалары, анын жыйынтыгы боюнча баалоо тутуму жөнүндө суроолорду талкуулоону уюштурат;
- Окуучуларды ич аралык аттестацияга даярдоодо зарыл болгон консультативдик жардамды уюштурат.

6.3. Аралык аттестация аяктагандан кийин, мектептин администрациясы анын жыйынтыктарын методикалык бирикмелердин жана Педагогикалык кеңештин жыйналыштарында талкуулоону уюштурат.

6.4. Билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- мектептин окуучусунун төмөнкү баскычтарда акысыз жалпы билим алышын камсыз кылуу: Мамлекеттик Билим берүү Стандартынын талаптарына ылайык башталгыч, негизги жана орто жалпы билим берүү;
- окуу программасы, жылдык календардык иштөө режими жана сабактардын расписаниеси менен жөнгө салынуучу мектептин билим берүү программасына ылайык билим берүү иш-аракеттерин уюштурууну камсыз кылуу;
- окуучулар тарабынан билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжалары боюнча учурдагы, ортоңку жана жыйынтыктоочу контролду жүргүзүү жана ата-энелерге жана окуучуга натыйжалар жөнүндө жеткиликтүү түрдө маалымдоо;
- мектептин китепканасына жана маалымат ресурстарына акысыз жеткиликтүүлүктү камсыз кылуу;
- мыйзамдык жана ченемдик укуктук актыларында каралган формада жана мөөнөттөрдө негизги жана орто (толук) жалпы билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжалары боюнча окуучунун мамлекеттик (жыйынтыктоочу) аттестацияга катышуусун камсыз кылуу.

6.5. Окуучунун ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- билим берүү уюмунун ишин жөнгө салуучу документтерде каралган окуучулардын окуу программасына жана мектептеги башка иш-чараларга катышуусун камсыз кылуу;
- окуучунун үй тапшырмасын аткаруусун камсыз кылуу;

- академиялык ийгиликсиздикти жоюу үчүн жоопкерчилик окуучунун ата-энесине (мыйзамдуу өкүлдөрүнө) жүктөлөт;
- сабакка себепсиз катышпай өткөрүп жиберилген окуу материалын өздөштүрүү үчүн жоопкерчилик окуучунун ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) мойнунда.

7. Корутунду жобо

- 7.1. Окуучулардын билим жетишкендиктерин баалоо тутуму жөнүндө ушул Жобо Педагогикалык Кеңеш тарабынан кабыл алынган жана жалпы билим берүү уюмунун директорунун буйругу менен бекитилген (же күчүнө кирген) мектептин жергиликтүү ченемдик актысы болуп саналат.
- 7.2. Бул жобо белгисиз мөөнөткө кабыл алынат. Жобого өзгөртүүлөр жана толуктоолор ушул жобонун 1.3. пунктунун негизинде кабыл алынат.